

Naa, mere end til en forbigaaende Opblussen blev det da som oftest heller ikke, og Tilbage-slaget var i mange Tilfælde endda det kraftigste i Virkningen. Poul Berger var langt fra den eneste, for hvem Vækkelsen ved Nathan og dennes aandelige Ilddaab var bleven Forberedelsen til en religiøs Genfødsel. Det kunde ikke være anderledes. Hvor et aandeligt Liv var bleven vakt og med nogen Alvor søgte mod Dybet, fandt det ingen anden opdyrket Jordbund at slaa Rod i end Teologien. Hvad der var af Kultur i Folket, tilhørte endnu saa godt som udelukkende Kirken. Hvor Overfladen hørte op, begyndte enten Middelalderen eller Tomheden.

Paa en vis Maade kunde Omfanget af Nathans Betydning derfor foreløbig bedst maales paa hans Modstandere. Hos adskillige af disse havde han virkelig formaaet at vække den virksomme Liden-skab, den fanatiske Glød, han forgæves havde søgt at indblæse sine Medkæmpende. Endnu sporedes det religiøse Bagstræv dog ikke stærkt i Hoved-staden, hvor Sindene var for optagne af det ny-skabte Forretningsrøre. Ude i Provinserne der-imod, især paa Landet, voksede det sig stærkt i Stilheden og samlede sig om Præstegaarde og Høj-skoler som en Hær omkring sine Fæstninger.

*

*

*

Efter at man havde rejst sig fra Bordet, gav Per og Jakobe en Slags Kur i et Hjørne af Have-salen, hvor den store Krystallysekrone nu var tændt.

Blandt de første, der kom hen for at hilse paa